

BÁO CÁO**Công tác thi hành pháp luật về xử lý vi phạm hành chính năm 2017**

Thực hiện Điều 17 Luật Xử lý vi phạm hành chính (Luật XLVPHC) và Điều 25 Nghị định số 81/2013/NĐ-CP ngày 19/7/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật XLVPHC được sửa đổi, bổ sung tại Nghị định số 97/2017/NĐ-CP ngày 18/8/2017 của Chính phủ (Nghị định số 81/2013/NĐ-CP), trên cơ sở báo cáo của 20/20 Bộ và 63 Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, Bộ Tư pháp báo cáo công tác thi hành pháp luật (THPL) về xử lý vi phạm hành chính (XLVPHC) năm 2017 như sau:

Phần thứ nhất**TÌNH HÌNH VÀ KẾT QUẢ CÔNG TÁC THPL VỀ XLVPHC****I. CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO TRIỂN KHAI THI HÀNH LUẬT XLVPHC VÀ CÁC VĂN BẢN QUY ĐỊNH CHI TIẾT THI HÀNH LUẬT****1. Tại các Bộ, cơ quan ngang Bộ**

Năm 2017, để tiếp tục thực thi các quy định của Luật XLVPHC, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với công tác THPL về XLVPHC, một số Bộ, ngành đã xây dựng Kế hoạch quản lý, theo dõi THPL về XLVPHC¹.

Về phía Bộ Tư pháp: Ngày 20/02/2017, Bộ trưởng Bộ Tư pháp đã ban hành Quyết định số 220/QĐ-BTP phê duyệt Kế hoạch công tác năm 2017 của Cục Quản lý xử lý vi phạm hành chính và theo dõi thi hành pháp luật (Cục QLXLVPHC&TDTHPL), trong đó, có các hoạt động liên quan đến quản lý công tác THPL về XLVPHC; Bộ cũng đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, điều hành thực hiện một số nhiệm vụ trọng tâm²; xử lý kịp thời các vụ việc phức tạp, vấn đề “nóng” trong xã hội³.

¹Một số Bộ xây dựng Kế hoạch: Bộ Giao thông vận tải; Bộ Khoa học và Công nghệ; Bộ Kế hoạch và Đầu tư; Bộ Quốc phòng; Bộ Thông tin và Truyền thông; Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch;

²Công văn số 6163/BTP-QLXLVPHC&TDTHPL ngày 17/11/2017 về việc phối hợp thực hiện Chỉ đạo của Phó Thủ tướng Trương Hòa Bình về xử lý phương tiện giao thông đường bộ vi phạm hành chính; Công văn số 6366/BTP-QLXLVPHC&TDTHPL ngày 18/3/2016 về việc yêu cầu các Bộ, cơ quan ngang Bộ phối hợp rà soát các văn bản quy phạm pháp luật về XLVPHC trong lĩnh vực quản lý có liên quan đến Bộ luật Hình sự 2015 theo Quyết định số 1359/QĐ-TTg ban hành Kế hoạch triển khai thi hành BLHS;

³Ví dụ: Công tác quản lý, cai nghiện trong các cơ sở cai nghiện ma túy; vụ việc học viên cai nghiện tại Đồng Nai; xử lý công trình xây dựng tại dự án Tổ hợp khách sạn - căn hộ cao cấp Mừng Thanh Khánh Hòa; chiến dịch giành lại vỉa hè tại TP. Hà Nội và TP. Hồ Chí Minh; xử phạt điều khiển phương tiện tham gia giao thông không mang theo giấy Đăng ký phương tiện; thẩm quyền XPVPHC của lực lượng Kiểm ngư trong lĩnh vực phòng, chống thiên tai; việc sử dụng Giấy đăng ký phương tiện khi tham gia giao thông trong trường hợp thế chấp phương tiện giao thông tại tổ chức tín dụng; xử lý hành vi buôn bán thuốc lá điều nhập lậu;...

2. Tại các địa phương

Năm 2017, hầu hết UBND các tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương (UBND cấp tỉnh) đã ban hành kế hoạch triển khai và tăng cường thực hiện pháp luật về XLVPHC trên địa bàn⁴, trong đó, giao nhiệm vụ cho các Sở, ngành, UBND cấp huyện, cấp xã căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình theo quy định pháp luật thực hiện các công việc cụ thể liên quan đến XPVPHC trong các lĩnh vực thuộc phạm vi địa bàn, lĩnh vực quản lý.

3. Tổng kết thi hành Luật XLVPHC

Thực hiện chỉ đạo của Phó Thủ tướng thường trực Chính phủ Trương Hòa Bình tại Công văn số 1798/VPCP-PL ngày 28/02/2017 của Văn phòng Chính phủ về việc thông báo ý kiến của Phó Thủ tướng về Báo cáo công tác THPL về XLVPHC năm 2016, Bộ Tư pháp đã phối hợp các Bộ, ngành, UBND cấp tỉnh tiến hành tổng kết thi hành Luật XLVPHC và đã có Báo cáo tổng kết trình Thủ tướng Chính phủ về tình hình và kết quả thi hành Luật XLVPHC.

II. CÔNG TÁC XÂY DỰNG, HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VỀ XLVPHC

1. Tại các Bộ, cơ quan ngang Bộ

Nội dung này đã được Bộ Tư pháp báo cáo cụ thể tại Báo cáo tổng kết thi hành Luật xử lý vi phạm hành chính, theo đó, tính đến hết tháng 9/2017, có 92 nghị định được các Bộ, ngành trình Chính phủ ban hành để quy định chi tiết Luật XLVPHC⁵ (trong đó có 22 nghị định sửa đổi, bổ sung; 9 nghị định thay thế) và 67 thông tư, thông tư liên tịch được các Bộ, cơ quan ngang Bộ ban hành.

Về việc xây dựng, trình phê duyệt và triển khai Đề án xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về XLVPHC⁶: Bộ Tư pháp đã tích cực phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương hoàn thiện Đề án và đang trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, phê duyệt.

2. Tại các địa phương

Tính đến hết tháng 9/2017, có 49/63 UBND cấp tỉnh ban hành quy chế phối hợp để thực hiện quản lý nhà nước trong công tác THPL về XLVPHC nói chung, việc lập hồ sơ đề nghị áp dụng biện pháp xử lý hành chính (BPXLHC) đưa vào cơ sở cai nghiện bắt buộc (CSCNBB) nói riêng và các công tác khác liên quan đến XLVPHC phù hợp với tình hình của từng địa phương (tăng thêm 07 địa phương so với năm 2016). Ngoài ra, sau khi Thông tư số 19/2017/TT-BTC⁷ được ban hành, một số UBND cấp tỉnh đã chủ động ban hành văn bản quy định tiêu chí xác định hồ sơ XLVPHC có nội dung phức tạp⁸ để hướng dẫn thực hiện.

III. CÔNG TÁC THANH TRA, KIỂM TRA VIỆC THPL VỀ XLVPHC

1. Tại các Bộ, cơ quan ngang Bộ

⁴ Chỉ riêng UBND tỉnh Bắc Ninh ban hành Kế hoạch chung về công tác Tư pháp năm 2017;

⁵ 03 tháng cuối năm 2017, Chính phủ đã ban hành thêm 03 Nghị định về XPVPHC trong các lĩnh vực;

⁶ Theo Quyết định số 1473/QĐ-TTg ngày 05/10/2012 của Thủ tướng Chính phủ ban hành kế hoạch triển khai và danh mục nghị định quy định chi tiết thi hành Luật XLVPHC;

⁷ Thông tư số 19/2017/TT-BTC ngày 28/02/2017 của Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước cho công tác quản lý nhà nước về THPL XLVPHC;

⁸ UBND tỉnh Bạc Liêu ban hành Quyết định số 1902/QĐ-UBND ngày 19/10/2017; UBND tỉnh Bắc Kạn ban hành Quyết định số 2094/QĐ-UBND ngày 12/12/2017;...

Trong năm 2017, phần lớn các Bộ, ngành đều xây dựng kế hoạch kiểm tra, thanh tra, trong đó lồng ghép hoạt động kiểm tra, thanh tra liên quan đến công tác quản lý, theo dõi THPL về XLVPHC hoặc xử phạt VPHC đối với lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý của mình. Về phía Bộ Tư pháp, theo Quyết định số 506/QĐ-BTP ngày 10/4/2017, trong năm 2017 đã tổ chức Đoàn kiểm tra liên ngành tình hình THPL về XLVPHC tại 02 Bộ và 02 địa phương⁹.

2. Tại các địa phương

Năm 2017, có 61/63 UBND cấp tỉnh ban hành quyết định, kế hoạch, thành lập đoàn kiểm tra về công tác THPL về XLVPHC năm 2017¹⁰. Cùng với đó, trong kế hoạch triển khai công tác THPL về XLVPHC năm 2017, một số địa phương khác cũng đã giao Sở Tư pháp chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan xây dựng kế hoạch kiểm tra, thành lập các đoàn kiểm tra, tổ kiểm tra liên ngành về tình hình THPL trong một số lĩnh vực trọng tâm.

Phần thứ hai

TÌNH HÌNH THỰC THI, ÁP DỤNG PHÁP LUẬT VỀ XLVPHC

I. KẾT QUẢ CÔNG TÁC XPVPHC

1. Số vụ việc vi phạm và số đối tượng bị XPVPHC

- **Tổng số vụ việc vi phạm bị phát hiện: 8.398.944** vụ việc. So với cùng kỳ năm 2016, số vụ vi phạm hành chính giảm khoảng 14,6%.

- **Tổng số vụ việc vi phạm đã bị xử phạt: 7.899.003** vụ việc, chiếm khoảng 94% tổng số vụ việc vi phạm bị phát hiện, giảm khoảng 3% so với cùng kỳ năm 2016.

- **Số vụ áp dụng biện pháp thay thế XLVPHC (nhắc nhở) đối với người chưa thành niên: 31.011** vụ, chiếm 0,3% tổng số vụ việc vi phạm bị phát hiện.

- **Tổng số đối tượng bị xử phạt: 7.791.015** đối tượng, giảm khoảng 20% so với cùng kỳ năm 2016 (do tổng số vụ việc vi phạm bị phát hiện năm 2017 giảm so với năm 2016) và tăng gấp hai so với 06 tháng đầu năm 2017.

2. Kết quả thi hành quyết định XPVPHC

- **Tổng số quyết định XPVPHC đã ban hành: 7.108.866** quyết định.

- **Tổng số quyết định XPVPHC đã thi hành: 6.514.166** quyết định, chiếm khoảng 92% số quyết định xử phạt đã được ban hành.

- **Tổng số quyết định XPVPHC chưa thi hành xong: 594.701** quyết định, chiếm khoảng 8% số quyết định xử phạt đã được ban hành.

- **Tổng số tiền phạt thu được: 7.862.070.341.631** đồng (tăng khoảng 38% so với cùng kỳ năm 2016 và tăng hơn 44% so với 06 tháng đầu năm 2017).

- **Tổng số tiền thu được từ bán, thanh lý tang vật, phương tiện bị tịch thu: 788.092.205.295** đồng, tăng khoảng 48% so với cùng kỳ năm 2016.

⁹ Các Bộ và địa phương được kiểm tra: Bộ Xây dựng, Bộ Y tế, Hà Nam, Ninh Bình;

¹⁰ 02 tỉnh không báo cáo về việc thực hiện công tác thanh tra, kiểm tra trong năm 2017: Vĩnh Phúc, Vĩnh Long;

- **Số quyết định XPVPHC bị cưỡng chế thi hành là: 3.350** quyết định, chiếm khoảng 0,05% tổng số quyết định xử phạt đã được ban hành
- **Số quyết định hoãn, giảm, miễn thi hành phạt tiền: 6.891** quyết định, chiếm khoảng 0,1% tổng số quyết định xử phạt đã được ban hành.
- **Số lượng quyết định bị khiếu nại, khởi kiện: 486** vụ, trong đó số quyết định bị khiếu nại là **408** vụ; số quyết định bị khởi kiện là **78** vụ.

Kết quả công tác XPVPHC chi tiết tại **Phụ lục số 01** kèm theo.

II. KẾT QUẢ ÁP DỤNG CÁC BPXLHC VÀ CÁC BIỆN PHÁP THAY THẾ XLVPHC

1. Tổng số đối tượng bị đề nghị áp dụng các BPXLHC: 42.330 đối tượng, tăng khoảng 37,7% so với cùng kỳ năm 2016, trong đó:

- Số lượng đối tượng bị đề nghị áp dụng biện pháp giáo dục tại xã, phường, thị trấn (GDTXPTT)¹¹: **20.717** đối tượng, chiếm khoảng 49% tổng số đối tượng bị lập hồ sơ đề nghị áp dụng các BPXLHC;
- Số lượng đối tượng bị đề nghị áp dụng các BPXLHC do Tòa án nhân dân (TAND) cấp huyện quyết định¹²: **21.613** đối tượng, chiếm khoảng 51% tổng số đối tượng bị lập hồ sơ đề nghị áp dụng các BPXLHC (trong đó số lượng cũ còn lại là 67, thụ lý mới là 21.546 trường hợp)

2. Tổng số đối tượng bị áp dụng các BPXLHC: 41.905 đối tượng, tăng khoảng 41% so với cùng kỳ năm 2016, trong đó:

- Số lượng đối tượng bị áp dụng biện pháp GDTXPTT theo quyết định của Chủ tịch UBND cấp xã: **20.373** đối tượng, chiếm khoảng 48,6% số đối tượng bị áp dụng các BPXLHC;
- Số lượng đối tượng bị áp dụng biện pháp đưa vào TGD: **246** đối tượng; chiếm khoảng 0,6% số đối tượng bị áp dụng các BPXLHC;
- Số lượng đối tượng bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGDBB: **768** đối tượng; chiếm khoảng 1,8% số đối tượng bị áp dụng các BPXLHC;
- Số lượng đối tượng bị áp dụng biện pháp đưa vào CSCNBB: **20.518** đối tượng; chiếm khoảng 49% số đối tượng bị áp dụng các BPXLHC.

3. Tổng số người chưa thành niên bị áp dụng biện pháp thay thế XLVPHC quản lý tại gia đình: 1.583 đối tượng, giảm 9,5% so với cùng kỳ năm 2016 và tăng 40% so với 06 tháng đầu năm 2017.

4. Tình hình tổ chức thi hành các quyết định áp dụng các BPXLHC do TAND cấp huyện quyết định:

- Từ cuối năm 2016 đến năm 2017, các TAND cấp huyện đã xem xét, giải quyết **3.189** trường hợp¹³ đề nghị hoãn chấp hành quyết định, giảm thời hạn chấp

¹¹ Số liệu tổng hợp theo Báo cáo của Bộ Công an;

¹² Số liệu tổng hợp theo Báo cáo của Tòa án nhân dân tối cao;

¹³ Số liệu tổng hợp theo Báo cáo của Tòa án Nhân dân tối cao;

hành quyết định, tạm đình chỉ chấp hành quyết định, miễn chấp hành phần thời gian áp dụng BPXLHC còn lại¹⁴.

- Năm 2017, cả nước có tổng số **283** khiếu nại và **02** vụ bị khởi kiện về áp dụng các BPXLHC;

Kết quả áp dụng các BPXLHC được thể hiện cụ thể tại **Phụ lục số 02** kèm theo Báo cáo này.

5. Công tác cai nghiện ma túy và quản lý sau cai¹⁵

- Tại các cơ sở cai nghiện: Đến nay, tổng số người được điều trị cai nghiện tại các cơ sở là 32.610 học viên;

- Cai nghiện tại gia đình và cộng đồng: Hiện nay, cả nước có 26/63 tỉnh, thành phố tổ chức cai nghiện ma túy tại gia đình, cộng đồng, tổ chức cai nghiện cho 3.566 người, giảm 947 người so với cùng kỳ năm 2016.

- Quản lý sau cai nghiện:

+ Tại cơ sở quản lý sau cai đang quản lý 923 người, số người này chủ yếu là thực hiện quyết định trước khi Luật XLVPHC có hiệu lực (giảm 2.324 người so với cùng kỳ năm 2016). Đến nay, người chấp hành xong Quyết định đưa vào cơ sở cai nghiện bắt buộc đều được đưa về địa phương theo Luật XLVPHC;

+ Tại nơi cư trú quản lý 22.837 người (tăng 4.320 người so với cùng kỳ năm 2016);

Phần thứ ba

NHỮNG KHÓ KHĂN, VƯỚNG MẮC CHỦ YẾU TRONG THỰC TIỄN THPL VỀ XLVPHC VÀ ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

I. KHÓ KHĂN, VƯỚNG MẮC TRONG CÁC QUY ĐỊNH PHÁP LUẬT

Những khó khăn, vướng mắc trong các quy định pháp luật về XLVPHC bao gồm những khó khăn, vướng mắc trong các quy định pháp luật về XPVPHC và những khó khăn, vướng mắc trong các quy định pháp luật về áp dụng các BPXLHC được nêu cụ thể tại **Phụ lục số 03** kèm theo Báo cáo này.

II. KHÓ KHĂN, VƯỚNG MẮC TRONG VIỆC TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Các điều kiện bảo đảm thi hành Luật chưa đầy đủ

Thông tư số 19/2017/TT-BTC được Bộ Tài chính ban hành trong tháng 02/2017, tuy nhiên các cơ quan, đơn vị còn gặp lúng túng trong việc bố trí ngân sách thực hiện nhiệm vụ này.

Các phương tiện kỹ thuật, công cụ hỗ trợ cho việc xác định hành vi vi phạm trong một số lĩnh vực như môi trường, giao thông, vệ sinh an toàn thực phẩm... chưa được trang bị đầy đủ, đặc biệt là ở cấp huyện, cấp xã nên các lực lượng xử phạt gặp khó khăn trong việc phát hiện và kịp thời xử lý các hành vi vi phạm hành chính.

¹⁴ Số liệu tổng hợp cho thấy, phần lớn trường hợp đề nghị hoãn chấp hành quyết định, giảm thời hạn chấp hành quyết định, tạm đình chỉ chấp hành quyết định, miễn chấp hành phần thời gian áp dụng BPXLHC tập trung ở Bà Rịa - Vũng Tàu, Đồng Nai, đây là 02 tỉnh trong thời gian vừa rồi có tình hình tại các cơ sở cai nghiện rất phức tạp;

¹⁵ Theo số liệu Báo cáo của Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội

Về tổ chức bộ máy, biên chế: Đối với các Bộ, ngành, nhiệm vụ quản lý công tác THPL về XLVPHC được giao cho đơn vị phụ trách pháp chế, tuy nhiên các đơn vị này không bố trí được cán bộ chuyên trách trong khi khối lượng công việc chỉ riêng trong lĩnh vực này là khá lớn.

2. Về công tác kiểm tra

Trên thực tế việc phối hợp kiểm tra của các Bộ, ngành, địa phương khó triển khai thực hiện thường xuyên do chưa có hướng dẫn. Bên cạnh đó, chưa có cơ chế hậu kiểm và xử lý trách nhiệm sau kiểm tra nên nhiều trường hợp vi phạm bị phát hiện chưa được xử lý triệt để.

3. Về việc báo cáo, thống kê

Các Bộ, ngành, địa phương vẫn còn gặp lúng túng trong việc tổng hợp số liệu theo quy định tại Thông tư số 10/2015/TT-BTP ngày 28/12/2015 quy định quy định chế độ báo cáo trong quản lý công tác THPL về XLVPHC và TDTHPL, đặc biệt là ở cấp cơ sở. Số liệu thống kê còn chông chéo giữa các cấp địa phương và ngành dọc; cán bộ làm công tác thống kê, báo cáo còn thiếu kinh nghiệm. Bên cạnh đó, việc thống kê số liệu vẫn thực hiện thủ công, do đó khó đảm bảo số liệu được đầy đủ, chính xác; việc tổng hợp mất nhiều thời gian.

III. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Hoàn thiện thể chế pháp luật về XLVPHC: Tập trung nghiên cứu sửa đổi, bổ sung Luật XLVPHC; tiếp tục rà soát, sửa đổi, bổ sung các nghị định XPVPHC trong các lĩnh vực quản lý nhà nước để đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ, khả thi, phù hợp với Bộ luật hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017);

2. Đối với công tác tổ chức thi hành pháp luật về XLVPHC: Tăng cường tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho các cán bộ, công chức trong công tác THPL về XLVPHC; đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho các cán bộ làm công tác XLVPHC, cá nhân, tổ chức có liên quan;

3. Khắc phục các hạn chế liên quan đến điều kiện cần thiết cho công tác XLVPHC: Điều kiện về nguồn lực, phương tiện kỹ thuật nghiệp vụ, kinh phí thực hiện công tác xử lý vi phạm hành chính.

Trên đây là Báo cáo của Bộ Tư pháp về công tác THPL về XLVPHC năm 2017, kính trình Thủ tướng Chính phủ./.

Nơi nhận:

- Ban Bí thư Trung ương Đảng (để b/c);
- Ủy ban Thường vụ Quốc hội (để b/c);
- Thủ tướng Chính phủ (để b/c);
- PTTg Thường trực Chính phủ Trương Hòa Bình (để b/c);
- Bộ trưởng Lê Thành Long (để b/c);
- Ủy ban Pháp luật của Quốc hội (để p/h);
- Tòa án Nhân dân tối cao (để p/h);
- Viện kiểm sát Nhân dân tối cao (để p/h);
- Văn phòng Chính phủ (để p/h);
- Lưu: VT, Cục QLXLVPHC&TDTHPL (2b).

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỦ TRƯỞNG**

Nguyễn Khánh Ngọc